ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಲಪಾತ ಗೋವಾದಿಂದ ವೀಕ್ಷಣೆ!

■ ಶ್ರೀಕಾಂತ ಕಲ್ಲಮ್ಮನವರ

ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಖಾನಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಹಸಿರಿನ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಪಸರಿಸಿದೆ. ಈ ಹಸಿರು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸೀಳುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧುಮುಕುತ್ತಿದೆ – ಸುರಲ್ ಜಲಪಾತ.

ಬೆಳಗಾವಿಯಿಂದ ಪೀರಣವಾಡಿ, ಜಾಂಬೋಟಿ, ಕಣಕುಂಬಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಸುಮಾರು 50 ಕಿ.ಮೀ ಕ್ರಮಿಸಿದರೆ ಸುರಲ್‌ಗೆ ಹೋಗುವ ಅಡ್ಡದಾರಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಎಡಕ್ಕೆ ತಿರುವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಗೋವಾ ರಾಜ್ಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಂತೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಎರಡು ಕಿ.ಮೀ ಸಾಗಿದರೆ ಸಾಗಿ ಬಂದರೆ ಪುಟ್ಟದಾದ ಗ್ರಾಮ ಸುರಲ್ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ಕಿ.ಮೀ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಜಲಪಾತದ ಎದುರು ನಾವಿರುತ್ತೇವೆ. ಕಣಕುಂಬಿ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಹರಿದು ಬರುವ ಕಳಸಾ ನಾಲಾದ ಅಗಾಧ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರು ಇಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು 60 ಅಡಿ ಎತ್ತರದಿಂದ ಧುಮುಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕುವ ಜಲಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಪ್ರಯಾಣದ ಆಯಾಸ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಮರೆತುಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಜಲಪಾತದ ಕಣಿವೆ ಪ್ರದೇಶವು ಕರ್ನಾಟಕದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟರೂ ಇದನ್ನು ಗೋವಾ ಗಡಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎರಡೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ವಿವಾದ ಎದ್ದಿರುವ ಮಹಾದಾಯಿ ನದಿಗೆ ಈ ಜಲಪಾತದ ನೀರು ಹೋಗಿ ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರವೇಶ ಶುಲ್ಕ: ಜಲಪಾತ ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಆಗಮಿಸುವವರಿಂದ ಗೋವಾ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರವೇಶ ಶುಲ್ಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ವಯಸ್ಕರರಿಗೆ ₹ 20, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ₹ 10, ಪಾರ್ಕಿಂಗ್ ಶುಲ್ಕ ₹ 75, ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಲಪಾತ ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಗೋವಾಕ್ಕೆ ಶುಲ್ಕ ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಜಲಪಾತವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಜುಲೈನಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಬಹುದು. ಬೆಳಗಾವಿಯಿಂದ ಸುರಲ್ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆಯವರೆಗೆ ರಸ್ತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಬಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಸ್ವಂತ ಅಥವಾ ಬಾಡಿಗೆ ವಾಹನದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಾದರೆ ಉತ್ತಮ.

ಗೋಕಾಕ ಫಾಲ್ಸ್

ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗೋಕಾಕ ಫಾಲ್ಸ್ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾದುದು. ಸುಮಾರು 170 ಅಡಿ ಎತ್ತರದಿಂದ ಹಾಗೂ 580 ಅಡಿ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ಘಟಪ್ರಭಾ ನದಿ ಧುಮುಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಈ ಭಾಗದ ನಯಾಗಾರ ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತಿ ಗಳಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜಲಪಾತವನ್ನು ಮೇಲಿನಿಂದ ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈ ದಂಡೆಯಿಂದ ಆ ದಂಡೆಗೆ 650 ಅಡಿ ಉದ್ದದ ತೂಗುಸೇತುವೆ ಇದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುವ ಇದು ಶತಮಾನದಷ್ಟು ಹಳೆಯದು.

ಜಲಪಾತದ ಕೆಳಗೆ ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಘಟಕವಿದೆ. ಇದು 1887ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದ್ದು, ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಥಮ ಎನ್ನುವ ಗೌರವ ಇದಕ್ಕಿದೆ. ನದಿದಂಡೆಯ ಪಕ್ಕ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುವ ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕೂಡ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಆಕರ್ಷಣೀಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ.

ಬೆಳಗಾವಿಯಿಂದ ಗೋಕಾಕ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಸುಮಾರು 80 ಕಿ.ಮೀ ಕ್ರಮಿಸಿದರೆ ಜಲಪಾತ ತಲುಪಬಹುದು. ರಸ್ತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದು, ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಕರ್ಯವೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ.

ಮಳೆಗಾಲ ಆರಂಭವಾದ ನಂತರ ಘಟಪ್ರಭಾ ಮೈದುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಲಪಾತದ ಸೌಂದರ್ಯ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೇಟಿ ನೀಡಲು ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್ ಉತ್ತಮ ಸಮಯ.

ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಇಲ್ಲಿ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಸುಚಿತ್ವ ಕಾಪಾಡುವ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಹಾಗೂ ವಸತಿ ಗೃಹಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳಷ್ಟಿದೆ. ಈ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಲು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ ಯೋಚಿಸಬೇಕು.

***

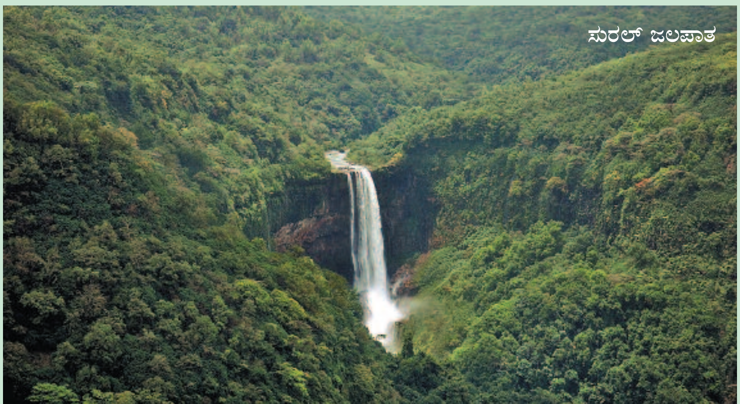

ಸುರಲ್ ಜಲಪಾತ

ನರಿಯಂದಡ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಚೇಲಾವರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ರಮಣೀಯ ಜಲಪಾತವಿದು. ತನ್ನ ಚೆಲುವಿನಿಂದಲೇ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಮನಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಬಂಡೆಗಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲಿನಿಂದ ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕುವ ಜಲಪಾತವನ್ನು 'ಏಮೆಪಾರೆ ಜಲಪಾತ' ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಸಿರು ವನರಾಶಿಯ ನಡುವೆ ಹಾಲ್ನೊರೆಯಂತೆ ಧರೆಗಿಳಿಯುವ ಈ ಜಲಪಾತ ನಯನ ಮನೋಹರ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ನಾಪೋಕ್ಲು ಹೋಬಳಿಯ ತಡಿಯಂಡ ಮೋಳ್ ಹಾಗೂ ಇಗ್ಗುತಪ್ಪ ಬೆಟ್ಟದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾದಂಡ ಅಬ್ಬಿ ಜಲಪಾತ, ದೇವರಗುಂಡಿ ಜಲಪಾತಗಳೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ರೋಮಾಂಚನಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಜಲಪಾತಕ್ಕೆ ಸಾಗುವ ರಸ್ತೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹದಗೆಟ್ಟಿದ್ದು ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಚೆಯ್ಯಂಡಾಣೆಯಿಂದ ಜಲಪಾತಕ್ಕೆ ತೆರಳುವ 6 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದ ರಸ್ತೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಾಳಾಗಿದೆ.

ಇರ್ಪು ವೈಭವ

ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಜಲಪಾತ ಇರ್ಪು. ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಕುಟ್ಟ ಗ್ರಾಮದಿಂದ 5 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಇರ್ಪು ಜಲಪಾತ, ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟದಿಂದ 120 ಅಡಿ ಎತ್ತರದಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ದಟ್ಟ ಕಾನನದ ನಡುವೆ ಜಲಪಾತದ ವೈಭವ ಸವಿಯಬಹುದು. ನಾಲ್ಕು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ನೊರೆಯಾಗಿ ಕರಿಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ವೈಯಾರದಂತೆ ಕಾಣುವುದೇ ಇರ್ಪು ಜಲಪಾತದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಇರ್ಪು ಮತ್ತೆಮತ್ತೆ ನೋಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಆಕರ್ಷಣೀಯ ತಾಣ.

ಮಲ್ಲಳ್ಳಿಯ ಬಿನ್ನಾಣ

ಪುಷ್ಪಗಿರಿ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಳ್ಳಿ ಜಲಪಾತ 100 ಅಡಿಗೂ ಎತ್ತರದಿಂದ ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ತನ್ನತ್ತ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಶಾಂತಳ್ಳಿ ಸಮೀಪ ನಿಸರ್ಗದ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಈ ಜಲಪಾತ ಮನಸೂರೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಬರೀ ಫಾಲ್ಸ್ ಮಾತ್ರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುದ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಕಾಫಿ ತೋಟ, ತೋಟದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಳು ಮೆಣಸಿನ ಬಳ್ಳಿಗಳು, ಗಿರಿಶ್ರೇಣಿ, ವನರಾಶಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿತಾನುಭವ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಪುಷ್ಪಗಿರಿ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ತಗ್ಗಿದರೆ ಜಲಪಾತದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಂತ ವರ್ಷವಿಡೀ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೇನೂ ಕುಂದು ತರುವುದಿಲ್ಲ. ವನರಾಶಿಯ ನಡುವಿನ ಅಂತರ್ಜಲದಿಂದ ಫಾಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಜೀವಕಳೆ ಸದಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಕೊರತೆ ಎದ್ದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

■